

A szóbeli vizsga jellemzői

Felkészülés legalább 30 perc	
Középszinten helyi tételsor	Emelt szinten központi tételsor
Felelet: max. 15 perc, 30 pont	Felelet: max. 20 perc, 30 pont

A szóbeli érettségi tételei

A szóbeli tételsort középszinten vizsgáztató tanár állítja össze. Emelt szinten központi tételsort hirdetnek ki. Mivel a részletes követelményekben csak minimális különbség van a két szint között, az emelt szintű tételsor középszinten is alkalmazható.

A központilag kitűzött tételek a tétel címe mellett – vázlatpontok vagy kérdések formájában – szempontokat adnak az elvárt tartalom részleteire is.

A szóbeli vizsga témaköreit és a vizsgán elvárt ismeretszintet „Az Informatika (közismereti) részletes érettségi vizsgakövetelménye” – megtalálható többek között a www.om.hu weboldalon – határozza meg. Szóbeli vizsgán az 1., 2., 3., 7.1 és 9. témakörök anyagát kérjük számon.

1. Információs társadalom

1.1. A kommunikáció

- 1.1.1. A kommunikáció általános modellje
- 1.1.2. Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek
- 1.1.3. Számítógépes információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban
- 1.1.4. Közhasznú információs források

1.2. Információ és társadalom

- 1.2.1. Az informatika fejlődéstörténete
- 1.2.2. A modern információs társadalom jellemzői
- 1.2.3. Informatika és etika
- 1.2.4. Jogi ismeretek

2. Informatikai alapismeretek – hardver

2.1. Jelátalakítás és kódolás

- 2.1.1. Analóg és digitális jelek
- 2.1.2. Az adat és az adatmennyiség
- 2.1.3. Bináris számábrázolás
- 2.1.4. Bináris karakterábrázolás
- 2.1.5. Bináris kép- és színkódolás
- 2.1.6. Bináris hangkódolás

2.2. A számítógép felépítése

- 2.2.1. A Neumann-elvű számítógépek
- 2.2.2. A (személyi) számítógép részei és jellemzőik: Központi feldolgozó egység, memória, buszrendszer, interfészek (illesztő), ház, tápegység, alaplap
- 2.2.3. A perifériák típusai és főbb jellemzőik: bemeneti eszközök, kimeneti eszközök, bemeneti/kimeneti eszközök, háttértárak
- 2.2.4. A (személyi) számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése
- 2.2.5. Hálózatok

3. Informatikai alapismeretek – szoftver

3.1. Az operációs rendszer és főbb feladatai

- 3.1.1. Az operációs rendszerek (fajtái) részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete
- 3.1.2. Könyvtárszerkezet, könyvtárak létrehozása, másolása, mozgatása, törlése, átnevezése
- 3.1.3. Állományok típusai, keresés a háttértárakon
- 3.1.4. Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás
- 3.1.5. Az adatkezelés eszközei: Tömörítés, kicsomagolás, archiválás, adatvédelem
- 3.1.6. A szoftver és a hardver karbantartó (segéd)programjai: víruskeresés és -irtás, víruspajzs, lemezkarbantartás, ...
- 3.1.7. A hálózatok működésének alapelvei, hálózati be- és kijelentkezés, hozzáférési jogok, adatvédelem

7. Információs hálózati szolgáltatások

7.1. Kommunikáció az Interneten

- 7.1.1. Elektronikus levelezési rendszer használata
- 7.1.2. Állományok átvitele
- 7.1.3. WWW
- 7.1.4. Keresőrendszerek
- 7.1.5. Távoli adatbázisok használata

9. Könyvtárhasználat

9.1. Könyvtárak

- 9.1.1. A könyvtár fogalma, típusai
- 9.1.2. Eligazodás a könyvtárban: olvasóterem, szabadpolcos rendszer, multimédia övezet
- 9.1.3. A helyben használható és a kölcsönözhető könyvtári állomány
- 9.1.4. A könyvtári szolgáltatások

9.2. Dokumentumok

- 9.2.1. Nyomtatott dokumentumok
- 9.2.2. Nem nyomtatott dokumentumok, illetve adathordozók (kazetta, diakép, film, CD, mágneslemez, DVD)

9.3. Tájékoztató eszközök

- 9.3.1. Katalógusok
- 9.3.2. Adatbázisok
- 9.3.3. Közhasznú információs források (pl. telefonkönyv, menetrend, térkép)

A vizsgán gyakorlati feladat is szerepel, mivel a kommunikáció és az internet használata a gyakorlati vizsgán nem megengedett. A gyakorlati feladatra a vizsgázó felkészül, de végrehajtásra csak a felelete alatt van módja. A felkészüléshez nem áll rendelkezésre számítógép, csak a felelethez. Gyakorlati kérdés lehet bármelyik tétel része, de lehet önálló tétel is. Minden esetben a vizsgázó bemutatja a végrehajtást, azaz beszámol tevékenységéről.

Könyvtárhasználat témakörhöz is tartozhatnak gyakorlati feladatok, melyhez az eszközöket (pl. könyveket) biztosítani kell a vizsga helyszínén.

A vizsgáztatás szabályai

- A vizsgázó önállóan felel.
- A vizsgán a tanár nem tanít. Csak akkor szakítja félbe a feleletet, ha a vizsgázó súlyos hibát követ el, vagy elakad.
- A kommunikatív készség mérésére – ha az a felelet közben nem mérhető le –, a vizsgáztató kérdést tesz fel. A kérdés a tételhez kapcsolódik, például konkrét helyzet elemzését, probléma megoldását igényli, hogy a „rugalmas gondolkodás” mérhető legyen.
- A vizsgán a tanár a vizsgázó aktuális teljesítményét méri.
- Értékelés során a feleletben tapasztalt hibákat csak egyszer vonjuk le.

A szóbeli érettségi vizsga értékelési szempontjai

Logikai felépítés, vázlat (8 pont)

Jó időbeosztás. Hogyan tudja hangsúlyozni a mondandóját, elvész-e a részletekben, vagy látja a téma súlyponti részeit? (Haladhat az általánosabb felől a konkrét felé, vagy fordítva.) Kiemeli-e a lényeges dolgokat?

Kifejezőkészség, szaknyelv használata (8 pont)

Mennyire pontos a fogalmazása, az esetleges felületességek csak az időbeli korlátok miatt vannak-e, vagy a megértés hiányáról tanúskodnak? Mennyire érti az anyagot, milyen súlyúak a betanult, besúlykolt, de meg nem értett tananyagok?

Tartalmasság (8 pont)

Mindent tartalmaz-e, ami a témakörhöz szükséges? A tárgyi tévedéseket, rossz magyarázatokat, mint hiányosságokat kell figyelembe venni.

Kommunikatív készség (6 pont)

Lehet-e a vizsgázót a témában vezetni? Ha elakad, hogyan reagál a segítségre, megérti-e amit kérdez a bizottság, mennyire rugalmasan gondolkodik? (Mivel ez a pont az együttműködési készséget méri, ha a felelet során meg sem kellett szólalni, akkor is kell kérdést feltenni.)

A szóbeli vizsga pontozása

Az alábbiakban egy olyan pontozási elvet is megmutatunk, amely bármely feleletre alkalmazható iránymutatást ad. Bár egy felelet esetén idő sem lesz arra, hogy ennyire részletesen értékeljük a vizsgázó teljesítményét, előzetes tanulmányozása segít abban, hogy bizonyos hibákat, azok súlyosságát könnyebben tudjunk megítélni.

Logikai felépítés, vázlat

- időbeosztás
 - jelentős időzavarba kerül 1 pont
 - néhány gondolata kicsúszik az időkeretből, illetve besűríti a mondanivalóját 2 pont
 - kihasználja a rendelkezésére álló időt 3 pont
- felépítettség
 - elvész a részletekben 1 pont
 - látja a súlypontokat, de nem fejezi ki 2 pont
 - logikailag is rendezett 3 pont

- lényegkiemelés
 - a felelő nem használ kiemeléseket 0 pont
 - a kiemelései részben eltérnek a téma csoportpontjaitól 1 pont
 - kiemeli a lényeges dolgokat 2 pont

Kifejezőkészség, szaknyelv használata

- fogalomhasználat
 - felületes, pontatlan 1 pont
 - pontatlan, de jelzésre javít 2 pont
 - pontatlan, de önállóan javít 3 pont
 - pontos, szakszerű 4 pont
- megértés szintje
 - zavaros, bizonytalan 1 pont
 - betanult anyagot visszamondja 2 pont
 - lényegében érti is a mondanivalóját 3 pont
 - érti az anyagot 4 pont

Kommunikatív készség

- irányíthatóság
 - külső hatásra kizökken, leblokkol 0 pont
 - lényegében visszatér saját gondolatmenetéhez 1 pont
 - irányítható 2 pont
- kérdések kezelése
 - kérdésre nem reagál 0 pont
 - az egyszerű kérdéseket megérti 1 pont
 - a kérdéseket részben megérti 2 pont
 - a kérdéseket pontosan érti 3 pont
- rugalmasság
 - kizárólag saját gondolatmenetét követi 1 pont
 - a gondolkodása irányítható 2 pont
 - gondolatai között rugalmasan vált 3 pont